

innehåller en framställning af mitt jag och dess oändliga bestämningar.

Det återstår nu, för att stadfästa denna uppfattning af det yttre såsom den enda riktiga, att bemöta och upplösa en invändning, som deremot kan göras. Den lyder sålunda: Naturen går sin gång alldeles oberoende af människans förnimmande, jorden löper i sin bana, åskan dånar, vinden blåser, växterna växa och djuren lefva sitt lif samt gjorde det redan, innan något menskligt tänkande fanns. Det synes sålunda gifvet, att det menskliga sjelfmedvetandet och begreppet ej kan vara naturens princip eller den kraft, som leder och styr dess verkningar. Härpå svaras: man kan först och främst aldrig tala om ett naturens lif och dess beskaffenhet, oberoende af menniskoanden, ty så snart man talar om det såsom på något vis beskaffadt, förutsätter man ju omedvetet, att det är likartadt med menskligt begrepp och föreställning samt sålunda beroende af ett menskligt förnimmande. Härvid nekas dock ej, att naturen och allt, som på något vis bestämmer min ande eller fattas af honom, äfven nödvändigt måste tänkas såsom varande något i och för sig sjelft; men om detta lif, för